

[Udenrigsministeren]

for det første udtrykkes på den måde, at den danske støtte til de afrikanske frihedsbevægelser og den konsekvente støtte til deres frihedskamp klart har ligget i forlængelse af den aktive danske støtte i FN til koloniafviklingen, men desuden har været motiveret af et stærkt ønske om et bidrag til en tidlig kontakt med de nye afrikanske lande, et bidrag til, at ikke alle vestlige lande vendte ryggen til Angola, da landet kæmpede for sin frigørelse fra det portugisiske kolonistyre. Med andre ord: at vi i hvert fald ikke gennem det, vi ikke gjorde, gennem en svigten, var med til at give andre politiske systemer og magterne bag dem øgede muligheder for indflydelse i Afrika. Dette motiv håber jeg kan anerkendes. Man kan diskutere veje, og man kan diskutere midler og tidspunkter, men jeg håber, at vi alle kan være enige om denne baggrund, som glædeligvis finder stigende forståelse inden for den vestlige verden.

Det andet, jeg har ønsket at give udtryk for, er det helt principielle synspunkt, at det må være en regerings ret at afgøre, hvorfra den ønsker bistand, når den føler sig truet. At der forekom interventioner udefra og fra flere sider under det afsnit af Angolas historie, man kalder borgerkrig, er en historisk kendsgerning. Ligesom det er en regerings ret at afgøre, hvorfra den vil have hjælp, er det også denne regerings ret at bringe denne hjælp til ophør, og som jeg allerede har sagt, ønsker regeringen i Angola selvfølgelig ikke tropper udefra én dag længere, end det er nødvendigt.

Det tredje og sidste, jeg gerne vil fremhæve, er, at det ikke var tilfældigt, at en meget væsentlig del af de politiske samtaler i Cuba kredsede om ønsket om en fortsat normalisering af forholdet til USA, både i generelle vendinger og vedrørende helt konkrete foranstaltninger. Man vidste i Cuba, at næste station på rejsen var Washington, og det var ikke tilfældigt, men var baseret på et ønske fra den amerikanske udenrigsminister om at få denne direkte information som baggrund også for USAs arbejde med en normalisering af forholdet til Cuba. Vi ved alle – og det kan vi også se i aviserne i disse dage – at der udestår problemer, der skal løses, for en normalisering kan finde sted. Jeg skal ikke på nogen måde overvurdere mit eget beskedne bidrag, men under alle omstændigheder må

det være nyttigt – det var også det indtryk, jeg fik i Washington – med en sådan udveksling af informationer.

Mellemøstkonflikten rummer fortsat en betydelig fare for verdensfreden. Det væsentligste lyspunkt er vel, at de direkte involverede parter har erkendt, at konflikten ikke lader sig løse gennem en konfrontation. Også de to supermagter har for nylig i en fælles erklæring tydeligt tilkendegivet, at en løsning kun lader sig hidføre gennem en omfattende forhandlingsløsning, og der sker netop i disse dage, vi kan næsten sige i disse timer, begivenheder, der måske – jeg siger måske, for det er for tidligt at dømme endnu – kan ændre en situation, der har været forholdsvis fastlåst ganske længe.

Den udvikling, vi har oplevet i den sidste tid, bekræfter mere åbenbart end noget andet rigtigheden af den politik, som regeringen sammen med de øvrige EF-lande har virket for. Denne politik fandt som bekendt senest udtryk i den på mødet mellem EFs stats- og regeringschefer i juni i år i London udsendte erklæring, der på det tidspunkt mest vakte opsigt på grund af henvisningen til nødvendigheden af i forbindelse med en fredelig løsning på mellemøstproblemet at tage et palæstinensisk hjemland i betragtning. Det var en formulering, som også USA tidligere havde benyttet sig af – præsident Carter havde benyttet denne formulering – og som også senere fandt tilslutning fra nordisk hold i udtalelsen fra det nordiske udenrigsministermøde. Desuden indeholdt erklæringen også en række andre elementer, herunder en udtrykkelig fastslåen af Israels ret til fortsat at leve i fred inden for sikre grænser. For den, der har læst hele teksten, kan der ikke herske nogen tvivl om, at erklæringen i det hele repræsenterede den balance, hvorpå en fredelig forhandlingsløsning alene kan tilvejebringes.

Regeringen har været opmærksom på, at der i Israel synes at gøre sig en vis følelse af isolation gældende. For at prøve at yde vort bidrag til at søge det forhold imødegået, havde jeg under mit FN-ophold i New York en længere samtale med udenrigsminister Dayan. Minister Lise Østergaard har efterfølgende besøgt Israel, og ved denne lejlighed havde hun også samtaler med Dayan og andre israelske ledere. Under disse samtaler udtalte jeg også på regeringens vegne ønsket